

Jødedom eller kristendom?

Hvis vi havde set Jesus sidde til bords sammen med mange toldere og syndere, hvad havde vi da tænkt i vore hjerter?

Da farisæerne så det, spurgte de hans disciple: »Hvorfor spiser jeres Mester sammen med toldere og syndere« (Matt. 9,11). Disciplene besvarede ikke spørgsmålet, thi de havde ikke tænkt over, at her forelå noget problem. Når man er sammen med Jesus, kender man slet ikke de problemer, som opstår for dem, der er på afstand af ham.

Da Jesus hørte det, sagde han: »De raske har ikke brug for læge, men de syge. Gå hen og lær, hvad de ord betyder: Barmhjertighed vil jeg, ej slagtoffer.«

Barmhjertighed

Kendte farisæerne ikke det ord? Jo, det gjorde de, og de praktiserede også megen barmhjertighed, thi de ville jo gøre, hvad Gud sagde.

Hvordan kan Jesus da sige, at de skal gå hen og lære, hvad det betyder? Det siger han, fordi de ikke vidste, hvad ordet om barmhjertighed betyder, skønt de gjorde, hvad de kunne, for at opfylde det.

Her er vi ved forskellen imellem jødedom og kristendom eller imellem farisæisme (i dens »bedste« skikkelse) og evangelium.

Jøden, farisæeren mener, at ordet betyder, at Gud vil, at du og jeg skal vise barmhjertighed. Derfor begynder farisæeren med at vise barmhjertighed og bliver ved dermed livet igennem uden at ane, at han ikke har lært, hvad ordet om barmhjertighed betyder.

Farisæeren har helt glemt (eller aldrig vidst), at han er ude af stand til at vise barmhjertighed, som Gud vil det. Han kender ikke sig selv. Hans barmhjertighed er, hvad Gud ikke kendes ved; den er dybest set et offer, ved hvilket han regner med at vinde Guds anerkendelse.

Han må gå hen og lære, hvad ordet betyder – og hvor skal han gå hen for at lære det? Han må gå hen til Jesus, thi han er den eneste, der kan lære ham, hvad Guds ord betyder, thi han er selv Ordet. Går han ikke hen til ham, hvor ydmygende det end kan være, lærer han det aldrig. Da bygger han hele sit liv på sine ofre, slagtofre, afgrødefre, barmhjertighedsfre, men det vil Gud ikke!

Går han derimod hen til Jesus og berder ham lære sig, hvad det ord om barmhjertighed betyder, bliver der vendt helt om på det. Det viser Jesu bordfællesskab med synderne og tolderne. Hvem var det, der viste barmhjertighed her? Var det nogen anden end Herren Jesus?

Når Jesus siger: »Barmhjertighed vil jeg,« hvem er da det *jeg*, der vil barmhjertighed? Det er ham selv! *Han* vil vise barmhjertighed, og det gør han. Hvem viser han barmhjertighed? Han er barmhjertig imod, hvem han vil, og forbarmer sig over, hvem han vil. Det beror slet ikke på den, der som farisæeren vil, eller på den, der som den viljesstærke anstrenger sig, men på Gud, der viser barmhjertighed (Rom. 9,15-16).

Når Jesus siger: »Barmhjertighed vil jeg« er det et ord i centrum af det vidunderlige evangelium! *Han* vil barmhjertighed – imod hvem? – imod dem, *han* vil!

Og hvem er det? Det er ikke farisæerne, der gør, hvad de kan for at vise barmhjertighed. Det er derimod toldere og syndere, der er elendige på alt og intet andet fortjener end foragt. Det er de syge, de hjælpeløse, alle dem, som farisæerne og de raske står højt over!

Det er altså os, han vil være barmhjertig imod! Det er, *hvad han vil!* Således er Guds vilje, hvad angår dig og mig! Han vil derimod ikke slagtoffer eller noget andet offer, mennesker kan bringe, thi de kan aldrig vinde Guds barmhjertighed. Kunne de det, var der ikke tale om barmhjertighed, men om fortjeneste, og det vil Gud ikke.

Han vil barmhjertighed – intet andet end barmhjertighed – uforskyldt barmhjertighed er, hvad han vil!

Vi kan aldrig fatte evangeliet. Jødedom og farisæisme ligger os langt nærmere. Vi kan ikke fatte, at Gud er barmhjertig imod, hvem han vil, og forbarmer sig over, hvem han vil, og vi kan slet ikke fatte, at han *vil* vise os barmhjertighed – det er helt omvendt af alle vore religiøse begreber. Men sådan er Guds vilje! Det er en frelsesvilje.

Her udelukkes al menneskelig berømmelse; thi her er evangeliet udelukkende evangelium, Guds helt frie og ufortjente gave, som udspringer af Guds egen frie vilje til at være barmhjertig imod – imod hvem? – imod mig, fordi jeg vil? – imod mig, fordi jeg er så oprigtig? – nej, imod mig, fordi *han* vil – han *vil!*

Så kan jeg altså ikke bygge på min vilje, jeg, som dog anses for så helhjertet!! Gud være lovet, at jeg hverken kan eller skal bygge på min vilje, men på Guds frelsesvilje alene, han, der vil være barmhjertig imod dig og mig af egen frie vilje!

Salige er de barmhjertige!

Når dette underfulde åbenbares os gennem Ordets forkyndelse i Helligåndens

kraft, sker der en nyskabelse med os. Vi befries fra al vor skyld, og Guds Ånd tager bolig i os. Nu er vi ikke mere jøder eller farisæere, der forsøger at vise barmhjertighed, thi nu *er* vi barmhjertige, og det er saligt (Matt. 5,7). Vi har fået del i guddommelig natur, vi er børn af barmhjertighedens Fader og al trøsts Gud. Hvilken omvendelse fra religiøsitet og selvgjort barmhjertighed til selve barmhjertighedens natur! Det er, hvad Jesus vil, og det er godt at gå hen til ham og give sig tid til *hos* ham og *af* ham at få det lært! Det er jo det, han har *sat os til*, således som han selv siger: »Ikke I har udvalgt mig, men jeg har udvalgt jer og sat jer til at gå hen og bære frugt, og det en varig frugt«, bl.a. barmhjertighedens frugt (Johs. 15,16), der viser sig i barmhjertighedens ord og gerninger.

Tanken om at gøre sig fortjent hos Gud til nogetsomhelst er helt borte; den ligesom ikke eksisterer mere og kan ikke opkomme i vor bevidsthed. Alt er blevet en forret, en nåde, også at vise barmhjertighed, thi det stemmer jo med den Ånd, han har givet bolig i vort indre. Barmhjertighedens gerning er *frugt* af barmhjertighedens væsen, som han har nyskabt os til ved sit evangelium.

Men det er svært at forblive i evangeliet, ikke mindst i evangeliske kredse, thi netop der løbes der storm imod det. Der appelleres uafladeligt om at *bringe ofre* – ofre til nærradioen, thi den er så vigtig for Guds sag! – ofre til evangelisation, thi hvor kan vi udrette meget, om vi havde nogle flere penge! – ofre til bedre menighedslokaler, thi hvor kan vi samle mennesker, om vi havde mere tidssvarende lokaler! – ofre til menigheden – spild ikke tiden hjemme – had din fader og moder og hustru og barn! – vær helhjertet! – Kristi hær venter dig i rækkerne! – hvad vil du med dit liv? – Guds Ånd siger mig, at der er nogle iblandt os, der står ham imod; de giver ikke, hvad han vil! – indvi dig helt! – læg dig helt på Guds alter! – o.s.v., o.s.v.

Er det jødedom eller evangelium? Alt for ofte er det jødedom i kristelig forklædning – et tryk over samvittighederne – et pres over viljerne – en appel til mennesket om at yde alt – ofte i en oparbejdet stemning af »begejstring« – næsten ikke til at gennemskue for Guds små! Det er lovens væsen, der på den måde gør sig stærkt gældende i kristne kredse, thi loven får mennesket til at tro, at blot du vil gøre Guds vilje, så kan du også – det er kun din vilje, det kommer an på – vil *du?* – vil du af hele dit hjerte? vil du, koste hvad det

koster?

Galaterbrevet

Mellem Jesus og farisæerne (jødedommen i dens mest nidkære og helhjertede skikkelse) var intet forlig muligt. Han råbte ve over dem, og de bragte ham på korset.

Der er næppe nogen, der i samme grad som apostelen *Paulus* har gennemlevet den afgrundsdybe forskel imellem kristendom (evangelium) og jødedom – det skulle lige være *Luther!*

Saul fra Tarsus var mere nidkær end sine samtidige for at gøre Guds vilje. Han opfyldte lovetfærdighedens krav – også kravet om at vise barmhjertighed. Derfor var han en sådan fjende af evangeliet, at han i sin retfærdige kamp for gudfrygtigheden kom helt hen til grænsen af synden imod Helligånden. Det var et under over alle undere, at det var Guds vilje at vise ham barmhjertighed og forbarme sig over ham, thi Kristus er ikke kommet for at kalde retfærdige. At Saul blev frelst er derfor en »undtagelse fra reglen«! (Misforstå ikke dette udtryk!)

Det forstod Paulus; derfor skriver han: »Men barmhjertighed blev mig til del, fordi jeg i min vantro ikke vidste, hvad jeg gjorde« (1. Tim. 1,13), thi havde jeg vidst det, da jeg stampe imod brodden i min samvittighed og glædede mig over at se *Stefanus* lide og dø med et strålende ansigt, da havde jeg begået synden imod Helligånden – så nær var jeg, den retfærdige og fromme og helhjertede, ved den evige fordømmelse!

Derfor var der heller ingen, der var mere følsom i sit indre overfor ethvert forsøg på at føre evangeliske kristne tilbage til jødedommen. Paulus oprørtes i sin ånd derover og skånede intet menneske, der gjorde det, end ikke apostelen *Peter*, der var ældre i troen end han og regnedes for apostlenes førstemand.

I *Galatermenigheden* havde der indsejnet sig nogle fromme, viljesstærke, helhjertede mennesker af den type, der altid findes i kristenheden. De lagde som så mange andre et pres over menighedens små og forkyndte dem under henvisning til Den hellige Skrift, at de måtte lade sig omskære, hvis de ville gøre Guds vilje.

I stedet for glæde kom der nu frygt, i stedet for frihed pres over samvittighederne – og tænk, end ikke Peter havde kraft og mod nok til at stå løgner imod!

Han kendte altså heller ikke det ord: »Barmhjertighed vil jeg, ej offer!« Ingen være for sikker på, at han kender det ord! Ingen være for hurtig til at stå frem og forkynde – thi tænk, om det var jødedom, han brugte Skriften og Jesu navn til at forkynde!

Hvordan reagerede Paulus? »Som vi

har sagt før, så siger jeg nu igen: dersom nogen forkynder evangeliet i strid med det, I har modtaget – forbandet være han! Er det mennesker, jeg nu prøver at vinde bifald hos, eller Gud? eller søger jeg at tækkes mennesker? Var det mennesker, jeg endnu ville tækkes, da var jeg ikke Kristi tjener« (Gal. 1,9-10). »For dem veg vi end ikke et øjeblik i eftergivenhed, for at evangeliets sandhed må stå urokket hos jer« (2,5). »Men dengang Kefas kom til Antiokia, trådte jeg op imod ham lige i hans åbne øjne« (2,11).

Som Jesus således Paulus: ethvert kompromis imellem jødedom og evangelium er udelukket; der raser en kamp på liv og død imellem dem.

Der er en stor fare forbundet med at løbe storm imod menneskene – appeller, opfordringer eller udfordringer præger det, vi benævner som jødedom, thi den henvender sig til *dem, der vil*, dem, der *anstrenger sig*, dem, der *anses for helhjertede*, altså dem, der, ligesom Saul fra Tarsus, gør alt for at vise sig retfærdige og lykkes dermed – men hvor er det sønderbrudte hjerte og den bøjedede ånd – hvor er den menneskelige ringhed i dens intethed for Gud – hvor er fattigdommen i ånden – hvor er den dybtgående syndserkendelse, som lukker ethvert håb ude, om at mennesket er såre betydningsfuldt i Guds gerning – hvor er kort sagt *evangeliet* i dets kraft henne i alt dette? Når så tilmed Jesu navn anvendes, og der henvises til Skrifterne, skal der megen nåde til for at kende, at det mere er jødedom, byggende på menneskets vilje, energi og kraft, end evangelium, der ene og alene er båret af Guds vilje til at vise barmhjertighed, altså af Guds kraft.

Barmhjertighed vil jeg

Når Jesus anvender et skriftsted flere gange, kan vi være sikre på, at her er noget, vi må bede om øren til at høre.

I Matt. 9,12-13 siger Herren til farisæerne: »Gå hen og lær, hvad det ord betyder: Barmhjertighed vil jeg, ej slagtoffer.«

Vi ved, at farisæerne ikke følte noget behov for at skulle lære, hvad det ord betyder; de var forvissede om, at det vidste de. Lad os, inden vi går videre, ransage vore egne hjerter: er vi også sikre på, at det ord forstår vi? Hvis det er vor indstilling, er vi i fare, thi da er det sandsynligste, at vi ikke aner, hvad det betyder.

I Matt. 12,7-8 siger Herren til farisæerne: »Hvis I havde forstået, hvad det ord betyder: 'Barmhjertighed vil jeg, ej slagtoffer,' havde I ikke fordømt de skyldfri.«

Herren citerer atter det guddommelige skriftsted, og nu bliver det endnu mere overvældende evangelisk, thi han kalder sine disciple for *skyldfri!*

Skyldfri – altså skyldfri *over for Gud* – skyldfri *over for Guds lov* – skyldfri *foran Guds dommersæde* – skyldfri *i tid og evighed!*

Var de i denne ufatteligt herlige tilstand, fordi de selv var uden skyld?

Var de i den, fordi de havde bragt ofre, der behagede Gud?

Nej, de var der udelukkende, fordi Jesus havde besluttet at vise dem barmhjertighed! *Det var Guds vilje, at de skulle være skyldfri*, thi den, han viser barmhjertighed, er dermed uden skyld!

Aldeles ufatteligt for enhver, der ikke er gået hen til Jesus for af ham at lære, hvad hans evangelium betyder! Især ufatteligt for den viljesstærke, initiativrige, intelligente og handlekraftige, thi han går ud fra som den selvfølgeligste sag af verden, at det ord om barmhjertighed volder ham ingen forståelsesvanskeligheder derfor går han straks i gang dermed og er sikker på, at nu gør han det rigtige – ja, han kan endog henviser til skriftstedet og bevise, at han gør, hvad der står skrevet!! Han aner ikke, at han er både døv og blind for det guddommelige.

Tænk, disciplene var *skyldfri!* Hvilken rigdom på barmhjertighed hos Gud (Efes. 2,4)!

De havde vandret med ham på en sabbat gennem en kornmark, og da de blev sultne, gav de sig til at plukke nogle aks og spise dem. Det så farisæerne og sagde til Jesus: »Se, dine disciple gør noget, man ikke har lov at gøre på en sabbat!«

Deres udgangspunkt var, at man bliver skyldfri, når man undlader at gøre det forkerte og gør det rigtige!

Denne opfattelse er så dybt indgroet i mennesket, at ingen kan gøre sig fri af den ved egen hjælp.

Jesu udgangspunkt er det modsatte. Ingen bliver skyldfri ved at opfylde loven, thi enhver, der forsøger derpå, er skyldig, før han begynder på at opfylde loven.

Hvorfor var disciplene da i modsætning til de helstøbte og karakterfaste farisæere skyldfri?

Fordi *Jesus ville barmhjertighed imod dem*. Derfor var de skyldfri, før de begyndte at plukke aks og spise dem. Og når man er skyldfri, er der ikke mere nogen lov i ens tilværelse. Loven kan ikke anklage, heller ikke fordømme. Kan den da ikke kræve, at dens forskrifter og bestemmelser bliver opfyldt? Nej, for den skyldfri vandrer ikke mere med loven, men med ham, der har gjort ham skyldfri. Det er som i et lykkeligt ægteskab, ingen af parterne kender ægteskabslovens bestemmelser om mands og hustrus pligter, men de elsker hinanden og glæder sig over hinanden – dermed er ægteskabslovens bestemmelser mere end opfyldt, og loven eksisterer.

rer i virkeligheden ikke for dem.

Så frit vandrer to lykkelige ægtefolk, og endnu mere frit vandrer de skyldfri sammen med deres Frelser og Herre. En jordisk ægtemand er nemlig ikke herre over loven, men det er Jesus. Han siger: »Thi Menneskesønnen er Herre over sabbaten« (Matt. 12,8).

Forstod farisæerne det? Nej, det forstår ingen farisæer, thi han bestrider altid, at Gud har frihed til at bevare sin frihed over loven. Enhver farisæer binder Gud og bruger loven dertil! Han binder Gud så fast til enhver sætning og ethvert bud, som farisæeren nu forstår det, at han dermed udelukker og afskærer Gud fra at møde ham på en anden måde end lovens. Således gør han sig i virkeligheden til herre over Gud og benytter loven dertil! Han har Gud i sin hånd! Dermed fornægter han med al sin gudsfrygt og helhjertethed, at Gud er Herren – han er med al sin nidkærlighed for Gud en Gudsfornegeter, en fjende af Gud, et menneske, som lukker sig for Gud og lukker Gud ude. Idet farisæeren mener, at han ophøjer loven, ophøjer han kun sig selv og sin egen fromhed, helhjertethed og retfærdighed. Han er værre end en vantro. Han er Jesu mest indædte fjende. Ingen står evangeliet mere imod end han. Og han findes indenfor alle kristelige og kirkelige retninger. Men i dag er han mere farlig og forførende end nogensinde, thi i dag benytter han Jesu navn i ophøjelsen af sig selv. Det er endetidens forførelse, som vi synes at være midt inde i.

Disciplene var skyldfri og vandrede på sabbaten sammen med ham, der havde gjort dem skyldfri og som er Herre over sabbaten. De spiste aksene med god samvittighed uden at tænke på, om de gjorde noget rigtigt eller forkert, thi de vandrede med Jesus. Dermed var loven mere end opfyldt, skønt ingen af dem skænkede den en tanke. Jesus omgås dem, han har gjort skyldfri, på en helt anden måde end loven; han færdes med dem som Gud, der er kærlighed – som deres Frelser, der elsker dem over al måde – her er der som i det lykkelige jordiske ægteskab hverken plads til eller brug for nogen lov. Kristus er sandelig lovens ophør til retfærdighed for enhver, der tror (Rom. 10,4).

Kendskab til Gud

Det skriftsted om barmhjertighed, som Jesus lægger afgørende vægt på, findes hos profeten *Hoseas* og lyder hos ham således: »Ej slagtoffer – kærlighed vil jeg – ej brændoffer – kendskab til Gud« (kap. 6,6).

Kærlighed vil jeg. Hvem er det *jeg*, der vil kærlighed? Det er det samme *jeg*, som vil *barmhjertighed* – det *jeg*, som er uden begyndelse og uden ende – det *jeg*,

som hedder: *jeg er den, jeg er!*

Hvis han ikke ville kærlighed, var alt håb ude. Thi vor kærlighed er morgentåge, dug, som årle svinder (Hos. 6,4). Hvor meget vi end vil kærlighed, hvor meget vi end anstrenger os for at være kærlige – det er blot morgentåge, der hastigt bortvejes.

Men han, hvis navn er: Jeg er den, jeg er, han *vil* kærlighed, thi han *er* kærlighed (1. Johs. 4,8). Han vil elske mig, og han vil elske dig. Det er, hvad han vil – lovet være hans forunderlige navn!

Han vil derimod hverken slagtoffer eller brændoffer – lad os prise ham derfor og frimodigt sige nej til alle, der øver pres over os ved at pådutte os ofre, sker det end i Jesu navn og med de kraftigste armbevægelser og overtalende ord, thi det vil Gud ikke!

Når vi derimod taknemmeligt tager imod med hele vort hjertes ja, at han vil barmhjertighed og kærlighed til os, så vi dermed er skyldfri og frie fra loven, da sker det andet, som han også vil: *kendskab til Gud!* Kun således lærer vi Gud at kende og den, Han sendte (Johs. 17,3), og det er det evige liv!

Farisæerne var forvissede om, at de kendte Gud, og at de var forud for alle andre i kendskabet til Gud. Men de havde ikke det ringeste kendskab til ham. De var indhyllet i deres egen retfærdigheds, viljesstyrkes og fromheds ubrydelige mørke. Ikke underligt, at Herren advarer mere imod farisæerne og deres surdej end imod noget andet.

Hans advarsel er inderligt alvorlig og mere aktuel, end vi nok er klare over. Når jeg tænker på den pression, der i dag øves over samvittighederne i Jesu navn for at få mennesker til at bringe det ene offer efter det andet og være med i snart det ene, snart det andet foretagende, da bæver jeg og forstår, hvad en af mine nære venner sagde til mig: »Vor tids forkyndere burde stå i kø for at træde tilbage!«

Jeg har taget hans ord til mit hjerte. Jeg ved, hvor nær mit eget liv og min forkyndelse har ligget og måske stadig ligger jødedommen – jeg ved (eller mener at vide), hvor lidt jeg, skønt oppe i årene, har grebet af evangeliets herlighed. Der er al grund til at bæve, thi hver gang vi synes, at Jesu ord er indlysende lette at forstå, har vi formentlig misforstået dem i uevangelisk retning.

Tænk, om vi var på bar bund med at forstå evangeliet! Tænk, om der var en kø af forkyndere og foretagender, der ville høre op! Hvilken vidunderlig stilhed! Da kunne Guds røst høres, og evangeliet forkyndes i Ånd og sandhed af de få, som Gud kalder dertil – de få, der ikke er ivrige efter at komme til – de få, der virkelig ved, at det magter de ikke – de få, som

måske er vor tids største behov!

De alene er i stand til at formane, således som evangeliet formaner. Paulus, der som nævnt kendte den afgrundsdybe forskel og den uforsonlige modsætning imellem loven og nåden, jødedom og kristendom, mands vilje og Guds vilje, meneskeord og evangelium, kærlighedsgerninger og kærlighedens gerninger, barmhjertighedsgerninger og barmhjertighedens gerninger, lovopfyldelse og lovens opfyldelse, han formaner således, at der ikke lægges det mindste pres over samvittighederne eller viljerne, men de tværtimod gennem hans formaning oplever endnu mere af friheden, som Kristus har løskøbt dem til; hans formaninger er opmuntringer til at erfare mere af evangeliet. Lyt til denne formaning (opmuntring): »Så formaner jeg jer da, brødre! *ved Guds barmhjertighed*, til at bringe jeres legemer som et levende, helligt, Gud velbehageligt offer; dette er jeres åndelige Gudsdyrkelse« (Rom. 12,1).

Er her noget pres? Gør han dig frygt-som med sin formaning? Truer han dig med løftet pegefinger og sidelæns holdning hen over talerstolen? Er det ikke snarere som når et lykkeligt ægtepar siger: »Tænk, hvor Herren har velsignet os, tænk, hvor vi får lov til at være lykkelige, lad os prise Herren derfor og stille hele vort hjem og alt vort til hans rådighed.« Ordet »offer« forekommer i Paulus' formaning (opmuntring), ikke hos det lykkelige ægtepar, men meningen er den samme evangeliske og befriende uden al tanke på noget fortjenstfuldt.

Alt beror på Ånden – enten er den evangelisk, eller også er den uevangelisk – og det beror atter på, om han, der formaner, er behersket af evangeliet, eller om han er i sine egne meningers mørke – om han er Guds tjener, eller om han vil vinde proselytter for sin sag og sine synspunkter.

Korsets ord eller ordet om korset

Evangelium betyder glædesbudskab, men at det bringer en glæde af en helt anden art end den, vi umiddelbart tænker på, når vi hører ordet »glæde«, fremgår af, at apostelen *Paulus* kalder dette glædesbudskab for *ordet om korset* (1. Kor. 1,18).

»*Barmhjertighed vil jeg*« – derfor gav Guds søn afkald på sin guddomsherlighed og tog tjenerskikkelse på og blev mennesker lig. Derfor fornødrede han sig selv og blev lydig, ja lydig til døden på et kors.

Den nat, da han blev forrådt, *ville han barmhjertighed*, derfor tog han et brød, takkede, brød det og gav sine disciple det, idet han sagde: »Dette er mit legeme, der

gives for eder!«

Han tog også en kalk, thi *barmhjertighed vil han* mod sine disciple, der alle forlod ham, takkede og sagde: »Denne kalk er den nye pagt i mit blod, som udgydes for jer.«

Også da *Peter* fornægtede ham under eder, *ville han barmhjertighed* imod ham; derfor vendte han sig om og så på ham, og derefter lod han dem føre sig ud til korsets høj, hvor *han, der vil barmhjertighed, han, der vil kærlighed*, han, der ikke vil offer, i *uendelig barmhjertighed og kærlighed* ofrede sig selv og tog al vor skændsel og svig på sig for at være os *barmhjertig* med frelsens og forløsningens evige *barmhjertighed*, os til ufattelig glæde og taknemmelighed.

Lad os tøve en kende! Tænk, om han ikke ville barmhjertighed! Tænk, om han ikke med sin evige frelsesvilje ville barmhjertighed imod Peter!

Tænk, om han ikke vil barmhjertighed imod dig og imod mig! Da var alt håb slukket i tid og evighed!

Barmhjertigheden er aldrig en selvfølge. Snarere stiger spørgsmålet op fra vore bævende hjerter: »Herre, vil du være *barmhjertig* imod mig? Du forbarmer dig jo over, hvem du vil – hører jeg til iblandt dem – eller vil du forhærde mig, thi du forhærder jo, hvem du vil!«

Dette bævende spørgsmål er det eneste offer, han kendes ved, thi offer for Gud er en sønderbrudt ånd; et sønderknust hjerte agter han ikke ringe (Salme 50,19).

Når svaret så kommer fra ham, der vil kærlighed, ham, der vil barmhjertighed: »Jeg vil barmhjertighed og kærlighed imod dig, derfor er du skyldfri,« da vælder glæden og jubelen op i det bævende hjerte, da fryder vi os sandelig med bæven (Salme 2,11).

Da er noget af evangeliets hemmelighed blevet åbenbaret os – og det er næsten, som om verden er blevet en helt anden! Vi er kommet ud af jødedommens stærke greb ind i evangeliets liflige frihed.